

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 5 Aralık 2016
Nr. Ref.: RK1012/16

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Başvuru No: KI133/15

Başvurucu

Granit Berisha

**Kosova Cumhuriyeti Yüksek Mahkemesinin ARJ.UZVP. nr.25/2015 sayı
ve 30 Eylül 2015 tarihli kararı hakkında anayasal denetim başvurusu**

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Mahkeme Heyeti:

Arta Rama-Hajrizi, Başkan
Ivan Čukalović, Başkanvekili
Altay Suroy, Üye
Almiro Rodrigues, Üye
Snezhana Botusharova, Üye
Bekim Sejdiu, Üye
Selvete Gërzhaliu-Krasniqi, Üye
Gresa Caka-Nimani, Üye

Başvurucu:

1. Başvuru, Priştine mukimi Bay Granit Gashi (bundan böyle: başvuru) tarafından teslim edilmiştir.

İtiraz Edilen Karar

2. Başvurucu, Kosova Cumhuriyeti Kamu Çalışanları Bağımsız Denetleme Kurulunun (bundan böyle: KÇBDK) bir kararıyla ilgili olarak alt derece mahkemelerinin kararlarını onayan ARJ-UZVP nr. 25/2015 sayı ve 30 Eylül 2015 tarihli Yüksek Mahkeme kararına itiraz etmiştir.
3. Yüksek Mahkeme kararı 15 Ekim 2015 tarihinde başvurucuya teslim edilmiştir.

Başvurunun Konusu

4. Başvurunun konusu Kosova Cumhuriyeti Anayasasının (bundan böyle: Anayasa) 31. maddesi ile güvence altına alınmış olan adil ve tarafsız yargılanma hakkı ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin (bundan böyle: AİHS) 6. maddesiyle güvence altına alınmış olan adil yargılanma hakkını ihlal ettiği iddia edilen ARJ-UZVP nr. 25/2015 sayı ve 30 Eylül 2015 tarihli Yüksek Mahkeme kararı hakkında anayasal denetim talebidir.

İlgili Hukuk

5. Başvuru Anayasa'nın 113.7 fıkrasına ve 03/L-121 sayılı Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Kanun (bundan böyle: Kanun) 47. maddesine dayandırılmıştır.

Başvuru Süreci

6. Başvurucu 5 Kasım 2015 tarihinde Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesine (bundan böyle: Mahkeme) başvurusunu teslim etmiştir.
7. Mahkeme Başkanı 8 Aralık 2015 tarihinde Üye Bekim Sejdiu'yu raportör yargıç olarak görevlendirmiş, Üyeler Robert Carolan (başkan), Almiro Rodrigues ve Ivan Čukalović'ten oluşan Ön İnceleme Heyeti'ni belirlemiştir.
8. Mahkeme, başvurunun kaydedildiğini 16 Aralık 2015 tarihinde başvurucuya bildirmiştir.
9. Mahkeme Başkanı, 9 Eylül 2016 tarihinde görevinden istifa eden Üye Robert Carolan yerine Ön İnceleme Heyeti başkanlığına Üye Altay Suroy'u 29 Eylül 2016 tarihinde tayin etmiştir.
10. Ön İnceleme Heyeti 20 Ekim 2016 tarihinde Raportör Yargıç'ın raporunu görüştüğten sonra oybirliğiyle Mahkeme Heyetine başvurunun kabul edilmez olduğu yönünde öneride bulunmuştur.

Olguların Özeti

11. Başvurucu, Disiplin Komisyonunca alınacak nihai bir karara kadar, mesleki ehliyetsizlik ve kötü yönetim nedeniyle Ticaret ve Sanayi Bakanının 01/990 sayı ve 15 Ekim 2012 tarihli kararıyla ücretli olarak görevinden açığa alınmıştır.

12. Disiplin Komisyonu (Hükümet bünyesinde) 5 Haziran 2013 tarihinde aldığı 02/2013 sayılı kararla daha önceki yönetici pozisyonundan, işlevsel derecesini yitirmeksizin başvuru daha alt bir kademeye nakledilmiştir.
13. Başvurucu, Kosova Kamu Çalışanları Kanununun 78. maddesi uyarınca KÇBDK'ye itiraz dilekçesi sunmuştur.
14. KÇBDK 16 Eylül 2013 tarihinde (A nr. 02/266/2013 sayılı kararla) Disiplin Komisyonunun kararını onamış ve bu komisyonun kararının L-149 sayılı Kosova Kamu Çalışanları Kanununun 33. madde 2. fıkra 3. bendi ve 34. madde 2 ve 4. fıkraları uyarınca başvuru amirinin değerlendirmesine dayandırıldığını tespit etmiştir.
15. Başvurucu, belirtilmemiş olan bir tarihte Priştine Temel Mahkemesine KÇBDK'yi dava ederek KÇBDK'nin kararının gayri meşru olduğu iddiasıyla iptalini talep etmiştir.
16. Priştine Temel Mahkemesi başvuru davası dilekçesini temelden yoksun bularak 13 Ocak 2015 tarihinde reddetmiştir. Bu mahkeme şu bulguyu ortaya koymuştur: *KÇBDK adil ve Kosova Kamu Çalışanları Kanununun (sayı 04/L-139) 67. madde I. fıkra I.2 bendi 1, 2 ve 3. alt bentleri ile 51. madde 2. fıkrası ve 02/20 II sayılı KÇBDK Şikayet ve İtiraz Usullerine İlişkin Yönetmeliği hükümlerine uygun karar vermiştir. Mahkeme ayrıca mevcut davada 06/2012 sayılı Kosova Üst Düzey Yönetici Olan Kamu Çalışanlarına İlişkin Yönetmeliğin 10. madde 4. fıkra 4.1 bendi ile 9. madde 3.4 fıkrası ve 19. maddesinin yerinde uygulandığını tespit etmiştir.*
17. Başvurucu, belirtilmemiş olan bir tarihte Priştine Temel Mahkemesi kararına karşı İstinaf Mahkemesi nezdinde itirazda bulunmuştur.
18. İstinaf Mahkemesi başvuru davasını temelden yoksun bularak 24 Mart 2015 tarihinde reddetmiş ve Priştine Temel Mahkemesinin kararını yürürlükte bırakmıştır.
19. Başvurucu, belirtilmemiş olan bir tarihte istinaf Mahkemesi kararı hakkında Yüksek Mahkeme nezdinde olağanüstü inceleme dilekçesi vermiştir.
20. Yüksek Mahkeme 30 Eylül 2015 tarihinde (ARJ-UZVP nr. 25/2015 sayılı karar) İstinaf Mahkemesi kararını yürürlükte bırakmıştır.
21. Yüksek Mahkeme karar gerekçesinde diğerleri yanı sıra şunları belirtmiştir:

03/L-149 sayılı KÇBDK Kanununun 33. maddesi uyarınca merkezi ve yerel yönetimlerin her kurumunda her yıl sonunda kamu çalışanlarının dönemsel çalışmasının değerlendirilmesi yapılması belirlenmiştir. Çalışma veriminin değerlendirilmesi çalışma başarısının geliştirilmesi ve mesleki beceriler ile idari hizmetlerin kademeli olarak iyileştirilmesi amacıyla yapılır. Amirler çalışma verimini değerlendirmekle yükümlüdür. 34. madde 2 ve 3. fıkraları çalışma verimi sonuçlarının itiraz edenler için veri sağlama ve kendi çalışmalarını iyileştirme imkanı

sunma ve de disiplin süreçlerinde değerlendirme sonuçlarının göz önünde bulundurulacağını ilgililere bildirilmeyi öngörmüştür. Aynı kanunun 51. madde 2. fıkrası da kamu çalışanlarının kamu idaresi tarafından kabul edilen politikaların uygulanmasını destekleme ve uygulanmasına yardımcı olmakla yükümlü olduklarını belirlemiştir. Bu olgusal durum çerçevesinde Ticaret ve Sanayi Bakanlığının 01/990 sayı ve 15.10.2012 tarihli kararıyla davacı, mesleki ehliyetsizliği ve kötü yönetim nedeniyle maaşının %50 kısmını almak suretiyle görevinden açığa alınmıştır. Disiplin Komisyonunun KD 02/2013 sayı ve 05.06.2013 tarihli kararıyla işlevsel derecesini yitirmeksizin, davacıyı daha düşük yönetsel sorumluluğu olan bir başka pozisyona nakletmiş olup, KÇBDK 02/266/2013 sayı ve 16.09.2013 tarihli kararıyla davacının Disiplin Komisyonu kararına karşı verdiği itiraz dilekçesini temelden yoksun bularak reddetmiştir.

Başvurucunu İddiaları

22. Başvurucu, kendi vakasında Yüksek Mahkeme kararının gerekçelendirilmemesi ve Yüksek Mahkeme'nin dava dilekçesinin içeriğiyle ilgili herhangi bir betanda bulunmamasından dolayı adil ve tarafsız yargılanma hakkının ihlal edildiğini iddia etmiştir.
23. Başvurucuya göre: *"... Yerel mahkeme kararlarının hiçbirinde kendisinin görevden alınıp aynı maaşla daha düşük bir dereceye nakline ilişkin itiraz dilekçelerinde belirtilen yasal hükümlere riayet edilip edilmediği olgusu ele almamıştır... netice itibarıyla başvurunun davasının gerekçelendirilmiş ve hukuki ile maddi yönüyle bu şekilde olduğu sonucu çıkarılamaz".*
24. Başvurucu devamında şunu ifade etmiştir: *"... Bakanlık ile Denetleme Kurulu organlarında gelişen süreçte Kamu Çalışanları Kanunu (No: 03/L-149) ile 06/201 sayılı Yönetmelik hükümleri ve itiraz edilen karara ilişkin kanun yararına bozma incelemesi sürecinde Mahkemeler tarafından İdari Uyuşmazlık Kanunu hükümleri ihlal edilmiştir.*
25. Başvurucu ayrıca şunu iddia etmiştir: *"... Mahkeme'nin tespitleri başvurunun davasında kanunların uygulanması hususunda ayrımcılık örneği oluşturur. Başvurucunun idari uyuşmazlık dava dilekçesinin reddine ilişkin Mahkeme tespiti kanunların uygulanması yönünde ayrıca diğer bir ihlali oluşturur.*

Başvurunun Kabul Edilirliği

26. Anayasa Mahkemesi öncelikle başvurunun Anayasada belirtilmiş ve Kanun ile İçtüzük'te ayrıntıları verilmiş olan kabul edilirlilik koşullarının yerine getirip getirmediğini değerlendirir.
27. Mahkeme ilkin Anayasa'nın 113.7 madde bendine atıfta bulunmuştur. Madde şöyledir:

Yasalarla belirlenen tüm yasal yollar tükendikten sonra bireyler, kamu otoriteleri tarafından kendi bireysel hak ve özgürlükler ihlal edildiğinde dava açma haklarına sahiptirler.

28. Mahkeme devamında Kanun'un 48. maddesine atıfta bulunmuştur. Madde şöyledir:

İstem müracaatında bulunan kişi, isteminde hangi hak ve özgürlüğünün ihlal edildiğini tahmin ettiğini ve müracaatta bulunan kişinin itirazda bulunmak istediği kamu otoritenin somut işleminin hangisi olduğu konusunda doğru bir açıklama yapmakla görevlidir.

29. mahkeme ayrıca İçtüzük'ün 36. kuralı (1) (d) bendine atıfta bulunmuştur. Bent şöyledir:

(1) Mahkeme başvuruları yalnız şu hallerde görüşebilir:

[...]

d) Başvuru prima facie olarak açıkça temellendirildiği veya temelden yoksun olmadığı zaman.

30. İçtüzük'ün 36. kural (2) (b) bendi ise şunu öngörmüştür

(2) Mahkeme şu kanaatlere vardığında başvuruyu açıkça temelden yoksun olduğunu ilan eder:

b) Sunulan maddi unsurların herhangi bir şekilde Anayasa ihlali iddialarını gerekçelendirmediği zaman;

31. Mahkeme, Yüksek Mahkeme'nin karar gerekçesini bildirmediği ve dava dilekçesinde ileri sürülen iddialarla ilgili olarak bir beyanda bulunmaması nedeniyle başvurucunun adil ve tarafsız yargılanma hakkı ihlali bulunduğu iddiasını ileri sürdüğünü tespit etmiştir.

32. Mahkeme adil ve tarafsız yargılanma hakkıyla ilgili olarak Anayasa'nın 31. maddesine atıfta bulunmak ister. Madde şöyledir:

1. Herkesin mahkeme, diğer devlet organları ve kamusal yetkiye sahip kurumların nezdinde eşit muamele haklarının korunması güvenceye bağlıdır.

2. Herkes, (...)kendisi hakkında kararlaştırdığı hak ve sorumlulukları veya işlediği herhangi bir suç duyurusu duruşmasının kamuya açık yapılması hakkına sahiptir.

33. Bunun dışında AİHS'nin 6. maddesi [Adil Yargılanma Hakkı] şunu öngörmüştür:

1. Herkes davasının, medeni hak ve yükümlülükleriyle ilgili uyuşmazlıklar (...), bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından, kamuya açık olarak ve makul bir süre içinde görülmesini isteme hakkına sahiptir.

34. Mahkeme, Yüksek Mahkemenin başvuru tarafından yapılan olağanüstü kanun yolu talebi hakkında aldığı kararın şu tespitle bulunduğunu gözlemlemiştir: *Davacının ihlallere ilişkin iddiaları temelden yoksundur, zira bu iddiaları ikinci derece mahkemesince doğrulanmış olan diğer bir olgusal durumun tespitinde etkisiz olduklarını değerlendirmiştir. Çünkü itiraz edilen karar sarih ve anlaşılırdır; ayrıca meşru karar almak için yeterli gerekçe ve karar belirleyici olgular içermektedir. Bu Mahkeme ayrıca kanunun davacının aleyhine ihlal edilmediğini ve maddi hukukun yerinde uygulandığını değerlendirmiştir.*
35. Mahkeme bu bağlamda başvurucaunun adil yargılanma hakkı ihlaline ilişkin iddialarının ikna edici şekilde kanıtlanmadığını değerlendirmiştir. Bu iddialar genel anlamda maddi hukuku uygulanmasıyla ilgili olguların bulunma ve değerlendirme şekliyle bağlantılıdır. Mahkeme, Yüksek Mahkemenin başvuruca tarafından yapılan tüm başvuruları ve tüm bu başvurulara ilişkin sorulara cevap verdiğini tespit etmiştir.
36. Mahkeme, ikna edici deliller sunmadan Anayasa hükümlerine sıradan atıfta bulunmak ve kamu otoriteleri veya mahkemeler tarafından işlendiği ileri sürülen ihlallere götüren koşullar açıklanmaksızın bahse konu hükümlerin ihlal edildiği yönünde iddialar ileri sürmenin Mahkeme açısından Anayasa ve AİHS ile güvence altına alınmış olan hak ihlali anlamında yeterli dayanak teşkil etmeyeceğini vurgulamak ister.
37. Netice itibariyle başvurucaunun Yüksek Mahkemede gelişen süreçlerin adil olmayıp adil yargılanma hakkı ve bu çerçevede gerekçeli bir karar alma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddiaları açıkça temelden yoksun olduğu görüşündedir.
38. Mahkeme devamında başvurucaunun Ticaret Bakanlığı organları ile KÇBDK'nin 03/L-149 sayılı kamu Çalışanları Kanunu hükümleri ile 06/2012 sayılı Yönetmelik hükümlerini ihlal ettiklerini ve derece mahkemelerinin 03/L-202 sayılı İdari Uyuşmazlıklar Kanunu hükümlerini gayrimeşru şekilde uyguladıklarını ileri sürdüğünü tespit etmiştir.
39. Bununla ilgili olarak Mahkeme, böyle bir iddianın meşruiyet vakası olduğunu ve adalet mahkemesi yargılama yetkisinde olduğunu belirtmek ister.
40. Mahkeme devamında Anayasa uyarınca, adalet mahkemelerince alınmış olan kararlar hakkında dördüncü derece mahkemesi olarak hareket etmek onu görevi olmadığını belirtmek ister. Olguları doğrulamak, usul ve maddi hukuka ilişkin kuralların yorumlanıp uygulamak adalet mahkemelerinin görevidir (bkz. *Garcia Ruiz – İspanya* [GC] 30544/96 davası AİHM 1999-I tarihli kararı 28. maddesi; KI70/11 numaralı başvuru, Başvuruca *Faik Hima, Magbule Hima ve Besart Hima*, 16 Aralık 2011 tarihli kabul edilmezlik kararı).
41. Mahkeme'nin yargılama yetkisi, bir bütün olarak ele alındıklarında, adalet mahkemelerindeki süreçlerin düzgün ve adil olup olmadıklarını doğrulamaktır (diğerleri arasında bkz. *Edwards v. Birleşik Krallık*, Başvuru

No: 13071/87, 10 Temmuz 1991 tarihli Avrupa İnsan Hakları Komisyonu Raporu).

42. Başvurucunun dava sonucundan memnun olmamasına ilişkin basit olgu başvurucunun Anayasa ve AİHS ile güvence altına alınmış olan haklarının ihlal edildiği iddiasını ileri sürerek başarılı ve kabul edilir başvuruda bulunabileceği anlamına gelmez.
43. Mahkeme, bu koşullarda, başvuru tarafından sunulan delillerin Anayasa'nın 31. maddesi ve AİHS'nin 6. maddesiyle güvence altına alınmış olan adil yargılanma hakkının Yüksek Mahkeme tarafından hiçe sayıldığını herhangi bir şekilde göstermediğini değerlendirmiştir.
44. Sonuç olarak anayasal temeller bakımından başvuru temelden yoksundur ve İçtüzük'ün 36. kuralı (1) (d) ve (2) (b) bentleri uyarınca kabul edilmez olduğu ilan edilmelidir.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasa'nın 113.4 fıkrası, Kanun'un 20 ve 48. maddeleri ile İçtüzük'ün 36. kuralı (1)(d) ve (2)(b) bentleri ile 56 (2) kural fıkrası uyarınca Kosova Anayasa Mahkemesi'nin 5 Aralık 2016 tarihinde yapılan duruşmasında oybirliğiyle:

- I. Başvurunun kabul edilmez olduğunun İLANINA,
- II. Kararın taraflara TEBLİĞİNE,
- III. Kanununun 20.4 maddesi uyarınca bu kararın Resmi Gazetede YAYIMLANMASINA karar verilmiştir.
- IV. İşbu karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Bekim Sejdiu

Arta Rama-Hajrizi